

DIRVA

Nr. 40

Balandžio-April 4, 1960

Cleveland, Ohio

JAV PRADĖJO NAUJĄ METEOROLOGIJOS ERA

Jungtinės Amerikos Valstybės balandžio 1 d. sėkmingai iššovė erdvės Tiros I — dirbtinį žemės satelitą su aparatais, skirtą oro permainingoms sekti. 270 svarų erdvės vežimas skrieja aplink žemę 450 mylių atstume, dviem specialiai gamintoms televizijos kameroms įfilmuojamas magnetinė juosta žemės paviršiaus ir debesų formacijų vaizdus ir vėliau juos perduodamas žemėn.

Sėkmingu Tiros I (vardas sudarytas iš žodžių "Televi-

sion and Infra-Red Observation Satellite) iššovu buvo pradėta nauja meteorologijos era, ir oro specialistams jis reiškia tą patį, ką reikšė teleskopo išradimas astronomams septynioliktajame šimtmetyje.

Pirmieji iš abiejų miniatiūrinių Vidicon kamerų gautieji vaizdai buvo aiškesni už tuos, kuriuos buvo perdavęs sovietinis satelitas, apskridęs mėnelį.

Tiros I satelite įdėtos dvi skirtingos kameros: viena plataus kampo, apimanti maždaug 800 kvadratinį mylių, kita su ilgesniu objektu, aprėpiančiu tik 30 kvadr. mylių plotą. Ligšiol tepaskelbti tik pirmosios kameros perduoti vaizdai, nes antroji, perduoda žymiai smulkmeniškesnius paveikslus, kurie jau gali būti naudingi ir kariniams stebėjimams, nors oficialiųjų įstaigų pranešime tai paneigta.

Magnetinėse juostose užregistruotieji vaizdai perduodami žemėn, kai radijo bangomis gauna tokį "įsakymą" iš dviejų amerikinių sekimo stočių — Havajuose ir Fort Monmouth, N. J. Bet jeigu satelitas yra radijo bangomis pasiekiamame atstume, vaizdai gali

būti perimami tiesiog iš kameros.

Tiros I veiksias apie 3 mėnesius, padarydamas apie 1,300 orbitų. Jis yra pirmasis iš serijos, kuri busianti tęsiama, šią vasarą ar rudenį erdvėn iššaujant "moderniškesnių" satelitų, t. y. galinčių surinkti platesnio masto duomenų.

Šiuo metu amerikiečiai erdvėje turi 9 dirbtinius satelitus, o sovietai 3. Iš jų septyni amerikiniai ir vienas sovietinis skrieja aplink žemę, o likusieji yra tolumoje erdvėje.

ANTROJI PRANCŪZŲ ATOMINĖ BOMBA

Prancūzija padarė tolimą žingsnį savų branduolinių ginklų gamyboje, balandžio 1 Saharoje sėkmingai išbandydama antrą atominę bombą. Ji buvusi mažesnė, negu pirmoji, kurios stiprumas buvęs tris kartus didesnis, negu iš karto buvo spėta.

Antrosios bombos sprogdinimo planai buvę paruošti prieš Chruščiovo atvykimą Prancūzijoje. Jei sovietinis diktatorius būtų nesuvėlęs savo vizito, sprogdinimas būtų buvęs įvykdytas, jam jau išvykus iš Prancūzijos.

Chruščiovas, nors ir oficialiai nerodęs susidomėjimo žinia apie antrosios prancūzų atominės bombos išsprogdinimą, tačiau, kaip iš gerai informuotų šaltinių patiriama, savųjų tarpe De Gaulle pavadinęs "amerikinio imperializmo agentu".

KUBA IEŠKO KARO LĖKTUVŲ

Kubos vyriausybė paskelbė, kad komunistinė Lenkija sutiko parduoti jai lėktuvų, helikopterų ir sunkiųjų mašinų mainais už cukrų, kavą, tabaką ir vaisius. Pranešime nesakoma, kurios rūšies lėktuvų revoliucinis Castro režimas tikisi gauti, bet vyriausybė jau kurį laiką iš privatinį asmenų ir organizacijų renka pinigų, už kuriuos būtų perkama karinių lėktuvų "Kubai nuo agresorių ginti". JAV ir Britanija atsiskaitė Kubai parduoti karinius lėktuvus ir helikopterus, kad nepadidintų įtampos ir

taip jau neramioje Karaių srityje.

PIETŲ AFRIKA NENURIMSTA

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė Ekvadoro pasiūlytą nuosaukią rezoliuciją, reikalaujančią, kad generalinis sekretorius Dag Hammarskjöld tartųsi su Pietų Afrikos Unijos vyriausybe, ieškant kelių ryšių kvičiams išspręsti. Rezoliucija buvo priimta, britų ir prancūzų delegacijoms susilaikant nuo balsavimo, tačiau jų susilaikymas nelaikomas veto teisės panaudojimu.

JT gen. sekr. Hammarskjöldas, kaip numatoma, pasitarimus pradės su P. Afrikos delegacijos šefu prie Jungt. Tautų B. G. Fourie, o vėliau per jį arba tiesiog susirš su Pietų Afrikos Unijos vyriausybe.

Pačioje Pietų Afrikoje neramumai nesiliauja. Vyriausybė mobilizavo dar 4 atsarginių pulkus, tuo būdu jų skaičių padidindama iki 22. Policija tebeįsijauja išlaikyti kontrolę, tačiau kiekviena diena atneša naujas demonstracijas ir naujas žmonių aukas. Demonstracijose reikalaujama paleisti areštuotus afrikiečių vadus; kai kuriose vietose tebevyksta ir pasų deginimo demonstracijos.

Kompozitoriui J. Žilėvičiui pasitraukiant iš vargonininko pareigų, Elizabeth, N.J. ir apylinkių lietuviai suruošė įspūdingas išleistas, kuriose buvo svečių ir iš tolimesnių miestų. Atvykęs iš Philadelphia prof. J. Puzinas skaitė paskaitą apie komp. J. Žilėvičių ir jo kūrybą. Nuotraukoje prof. J. Puzinas ir komp. J. Žilėvičius.

V. Maželio nuotrauka

"Tūkstančio paryžiečių rezoliucija" Korsikoje "Dvigubi emigrantai" įsteigė tarptautinę organizaciją kovai dėl pavergtųjų tautų išlaisvinimo

"Police!" -- "Entrez!" Po tokio apsikėtimo žodžiais tą naktį buvo atidarytos tūkstančio Paryžiaus gyventojų durys. Miegusiems gyventojams -- išimtinai užsieniečiams -- buvo polici-

ninkų įteiktas oficialus raštas. Laikina, šiuo momentu, -- taip buvo rašoma jame, -- esą nepageidaujama, kad paliestasis asmuo naudotųsi leidimu apsigyventi Prancūzijoje. Todėl paliestasis prašomas be tolimesnių prieštaravimų pasiduoti policijos direktyvoms.

Ta "akcija K" prancūzų transkripcijoje Chruščiovo pavardę prasideda K. raide), kaip paryžiečiai pavadino naktinį policijos žygį, buvo staigi, bet jau iš anksto laukta. Emigrantų sluoksniuose jau seniai kursavo gandai, kad specialūs sovietinės saugumo tarnybos agentai jau sausio pabaigoje sudarę kelis tūkstančius asmenų apimančius sąrašus, kurie vėliau būtų perduoti prancūzų įstaigoms. Tie, su tiksliais kilmės duomenimis ir kitais smulkmeniškais aprašymais "pavoingo elemento" sąrašai buvo prancūzų Securité įstaigų dar kartą rūpestingai peržiūrėti ir pagaliau sumažinti iki maždaug tūkstančio pavardžių. Į juos įtraukta buvo daugiausia vengrų emigrantų. Žodis Budapest paskutiniuoju metu atsiradavo taip dažnai ir taip ryškiai ant namų sienų ir šaligatvių, kad svečiui iš Maskvos galėjo susidaryti nepatogumų.

Vengrų ir kitų emigrantų organizacijų patikinimai apie savo lojalumą Prancūzijos vyriausybei nieko negelbėjo. Tą kovo naktį "akcija K" praėjo be incidentų. Areštuotieji buvo surinkti į vieną ligoninę ir griežtoje policijos priežiūroje nugabenti į Le Bourget aerodromą, iš kur kariniai lėktuvais nuskraidinti į Korsiką.

Napoleono tėvynėje, kurioje, tarp kita ko, savo tremties metus praleido ir Maroko karalius Mahomedas, nepaprastieji svečiai buvo sutikti gerai paruoštos organizacijos. Jie nebuvo nusistę į stovyklas, bet mažomis grupėmis išsklaidyti į mažus Viduržemio jūros salos kaimelius.

"Akcijos K" oro tiltu į Korsiką buvo atgabenta daug žymių asmenų, kilusių iš anapus geležinės uždangos -- pabaltiečių,

lenkų, čekų, rumunų, vengrų, ypač 1956 metų sukilimo dalyvių, universitetų profesorių ir jaunų merginų, kasyklų darbininkų ir poetų, generolų, kunigų ir studentų.

Pirmosios priverstinių atostogų dienos praėjo dar netikėtos "antrosios emigracijos" nuotakų ženkle, tačiau netrukus išsivystė gyva politinė veikla. Atsitiko tai, kas milijoniniame Senos mieste nebuvo atsitikę ir neutrality stebėtojų nuomone niekada negalėjo atsitikti dėl per daug didelių nuomonių skirtumų: iš-tremtieji tremtiniai nutarė steigti bendrą antikomunistinę organizaciją tokio masto, kokios ligol Prancūzijoje nėra buvę. Ir taip Korsikos žemėje atsirado "Tūkstančio paryžiečių rezoliucija".

-- Mes nutarėme sujungti visas mūsų jėgas kovai su visomis pasaulinio komunizmo formomis -- tiek imperialistinėmis, tiek kognizistinėmis. Šio tikslo siekdami, mes neturime jokių tautinių, religinių arba kitokių skirtumų. Visam pasauliui skelbiame, kad čia, Korsikoje, buvo įsteigta tarptautinė sąjunga, kuri žino tik vieną tikslą: kovą pavergtosioms tautoms išvaduoti!"

Šia prasme, Chruščiovui tebevažinėjant po Prancūziją, Korsikoje karštai dirbama, kad pasiekus praktinio ir techninio visų egzilių sąjūdžių suderinimo.

Šia proga Korsikos svečiai neužmiršo to nuosirdumo, kuriuo juos priverstinės tremties valandą sutiko vietos gyventojai, 250 emigrantų kalnų kaimelyje Zona sovietinio diktatoriaus atvykimo į Paryžių dieną paskelbė bado streiką ir laimėtas sutapas, apie 500 dolerių, perdavė kaimelio seniūniui, kad jis pinigus panaudotų našlaičių prieglaudai. Kaimo bažnytelėje vietos klebonas jautriai padėkojo benamiams labdarėms, didžiąja dalimi vengrų pabėgėliams, ta proga pamokslą pašvęsdamas kardinolo Mindszenty likimui ir Vengrijos persekiojamajai Vengrijos Bažnyčiai paminėti. (tp)

Lietuvos tautinis ansamblis, vadovaujamas muz. Švedo, koncerto metu Varšuvoje, kur buvo labai šiltai publikos priimtas.

Atominis bendradarbiavimas

JAV pradeda atominės energijos bendradarbiavimo programą su Jugoslavija, ruošdamosios parduoti pirmąjį branduolinių tyrinėjimų reaktorių komunistinei valstybei. JAV atominės energijos komisijos reikalų vedėjas John McCone priėmęs kvietimą ir galbūt ateinantį rudenį lankysis Jugoslavijoje, o branduolio specialistų grupė vizituosianti tą kraštą gegužės mėnesį.

Jugoslavijos atominės komisijos delegacija iš penkių asmenų baigė mėnesį trukusią kelionę po JAV. Vizito metu delegacijos na-

riai keliais atvejais išreiškė norą bendradarbiauti atominės energijos tyrimuose taikos reikalams ir prašė parduoti du nedidelius bandomuosius reaktorius: vieną bandomo reikalams, antrą -- studentų apmokymui universitete. Pagal susitarimą, JAV tuo tarpu Jugoslavijai parduosianti vieną nedidelį reaktorių bandomų reikalams.

Jugoslavija anksčiau yra gavusi vieną didesnę reaktorių iš Sovietijos ir vieną mažą, naudojamą studentų apmokymui, pasigaminusi pati.

Tautinių šokių grupė "Grandinė" ruošiasi pavasario koncertui, kuris įvyks balandžio 24 d. Clevelande, Slovėnų salėje. Nuotraukoje pavasarinės programos mažą akimirka, kurią atlieka R. Mockutė, R. Žygaitė, K. Stankaitytė, N. Petkevičiūtė, D. Bružaitė ir D. Čyvaite, V. Plodžinsko nuotrauka

Taip buvo išdavinėjama Amerika

NET KALTINTOJĄ NUSTEBINO RASTOJI MEDŽIAGA

Kai Whitaker Chambers, savo žmonos paskatintas, per radiją pakartoja, jog Hissas yra buvęs komunistas, pastarasis jam iškelia bylą, reikalaujamas 75,000 dolerių už "garbės nuplėšimą". Po įžanginio teismo posėdžio Chamberso advokatas pareiškia savo ginamajam, jog turimų įrodymų nepakanka bylai laimėti. Namie Chambers atsimena, jog 1939 metais jis davė Hissui duotųjų dokumentų neperdavęs sovietinio špiuno viršininkui plk. Bykovui. Kur jie dingo?

--Ar tu tikrai neatsimeni, kam dokumentus atidavei?-- klausia ji žmona.--Pagalvok gerai, gal atsiminsi. O gal tu juos perdavei mano giminaičiui?

Chambersas pliaukštelti delnų savo kakton.

--Žinoma! Tikrai atidaviau!-- sušunka jis.--Ir kodėl aš ligi šiol neatsiminiau?

Jis skubiai apsivelka apsiaustu, nubėga į garažą ir išvažiuoja į geležinkelio stotį. New Yorke požeminiu traukinėliu pasiekia Brooklyną, kur gyvena jo žmonos giminaitis advokatas Levine.

Kelionės metu Chambers stengiasi atmintyje atkurti anų dienų įvykius. Dabar yra sekma-dienis, 1948 lapkričio 13. Taigi prieš dešimtį metų jis padavė giminaičiui didžiulį voką, pasakydamas:

--Jei man kas nors atsitiktų, perduok tą voką mano žmonai. Jei mudu abu ištiktų nelaimę, voką atidaryk pats. Būdamas advokatu, tu jau žinosi, ką toliau daryti.

Pagaliau taksis sustoja ties kuokliu advokato nameliu. Chambers apsimoka, skubiai šoka iš

automobilio ir bėga laiptais į butą, tarytum būtų vejamas.

Kur slaptieji dokumentai

Levine turi svečių, bet Chambers nebenori delsti. Jis pertraukia pasikalbėjimą ir sako:

--Natai, aš turiu skubiai su tavimi pasikalbėti. Tuoj pat! Ir vienas! Aš atsiminiau labai svarbų dalyką, kuris galbūt man turės lemiamos reikšmės.

Levine pakviečia jį į savo kabinetą. Ten Chambers jį apipila klausimais apie didįjį voką.

--Kokį voką?-- klausia advokatas.

--Kurį tau perdaviau prieš dešimtį metų.

Chambers smulkmeniškai atpasakoja visą istoriją. Tarytum jo atmintyje būtų atsideriusios nematomos durys, pro kurias jis dabar aiškiausiai seka anų dienų įvykius.

--Kažką prisimenu, lyg pro miglas,--atsako advokatas, pradėdamas raustis rašomojo stalo stalinėse ir lentynose, tačiau nieko ten neradamas.--Kur gi aš tą voką nukišau,--klausia jis save. Paskui, lyg atsiprašydamas, priduria: --Pagaliau: dešimt metų--netrumpas laiko tarpas.

--Ir koki dešimt metų!--pavirtina Chambers.--Su pasauliniu karu, kuris pareikalavo trisdešimt milijonų aukų, ir kur atnešė milžiniškas permainas visame pasaulyje.

--Eil Staiga atsiminiau!--nu-traukia jį Levine.--Kažkada vieną didelį voką paslėpiau savo motinos name. Kiek atmenu, sandėly už virtuvės. Tai ir galėjo būti tas vokas. Jei gerai atsimenu, tu tada labai paslaptinai elgeisi ir net įspėjai dėl įsilau-

želių pavojaus. Todėl voko aš nelaikiau savo kabinete.

Abu drauge nuvažiuoja į motinos namą Rochester gatvėje ir pradeda ieškoti. Sandėliukas pasiekiamas tik per vonios kambarį. Levine užsilpa ant vonios ir iš ten pro mažą langelį įlenda vidun. Ir tikrai, jis ten randa apdulkėjusį ir voratinklais aptrauktą voką.

Chambers nusineša radinį į virtuvę ir nuvalo dulkes.

--Tas pats,--tyliai sako, drebančiais pirštais bandydamas atplėsti.

Paskubomis peržiūrėjęs šešiasdešimt ar septyniasdešimt lapų, jis garsiai atsidūsta. Jo balsas dreba, kai jis sušunka:

--Didysis Dieve! Tai neįtikėtina! Tai neįsivaizduojama! Kas galėjo nujauti! Tai baisiau, negu aš pats buvau manęs!

--Ar tu nežinojai, kas viduje buvo?

--Žinoma, ne! Niekada nežinojau. Kaip tuos vokus gaudavau, taip ir perduodavau,--atsako Chambers, čiupinėdamas voką.--Bet jame dar kažkas yra. Filmai! Mikrofilmai!

Sensacingas posūkis

Jau be baimės Chambers laukia sekančio teismo posėdžio. Jo rankose 65 dokumentų nuorašai, duoti paskutiniaisiais 1937 metų ir pirmaisiais 1938 metų mėnesiais. Jų tarpe yra JAV pasiuntinio Paryžiuje William Bullit telegramos, pasiuntinių pranešimai ir Japonijos, Lenkijos ir Maskvos, dokumentai su pastabomis "Top secret", nurašyti Al-ger Hissui ir Harry Dexter White, buvusio prekybos pasekretoriaus, rankomis.

Toliau tarp 65 dokumentų yra pranešimai apie Anglijos karo laivyno programą, apie Japonijos tikslus Rytų Azijoje ir JAV laikyseną Sovietijos atžvilgiu. Tie faktai Maskvai buvo tiesiog neįkainuojamos vertės paskutinėmis prieš karą dienomis.

Tie dokumentai, kurių nėra nurašęs Alger Hiss arba Harry Dexter White, yra perrašyti Hissų mašinėle. Chambers gerai atsimena tas savotiško stiliaus raides.

Įrodomosios medžiagos akivaizdoje Chamberso advokatas atsisako leisti į susitaikymo veirybas. Patiekiosios kopijos veikia, kaip perkino smūgis. Tuoj po to dokumentai perduodami teisingumo ministerijai.

Tačiau mikrofilmus Chambers pasilaikė. Jis nori savo rankose turėti lemiamąją kortą. Net savo advokatui apie juos nepasako. Be to, filmai dar nėra iš-ryškinti.

Chambers tai daro tam tikrais išskaičiavimais. Nors eilė vyriausybės postų yra apvalyta nuo komunistinių agentų, tačiau vis dėlto esama galimybės, jog kai kuriose vietose tebesėdi komunistų partijos simpatikai, kurie stengtųsi kaltinamąją medžiagą pašalinti.

Žurnalistai netrukus užuodžia, kad Hissu byloje prieš Chamber-są atsiradęs sensacingas postūkis. Tačiau advokatai tyli. Reporteriai važiuoja į Chamberso ūkį, bet ir ten nieko nepatiria. Jo žmona sutinka juos žodžiais:

--Mano vyras neteikia jokios informacijos.

(Bus daugiau)

Ceilonas grįžta prie Vakarų

Praeitą savaitę Ceilono vyriausybę perėmė rinkimus laimėjusios partijos lyderis Dudley S. Sennanayake, kuris prieš ketverius metus buvo bandęs vi-

siškai pasitraukti iš politikos. Su jo grįžimu į valdžią laukia-ma, kad Ceilonas vėl priartės prie Vakarų bloko, nuo kurio buvo marksistų nustumtas po 1956 metų rinkimų.

Ceilonas, nepriklausoma valstybė britų tautų bendruomenės rėmuose, gavo nepriklausomybę 1948 metais ir aštuonerius me-tus jį valdė nuosaiki Jungtinė Tautinė partija. Jos užsienių poli-tikos kursas buvo "neutralisti-nis" su aiškiu polinkiu į Vakarų.

1956 metais marksistai, su-siblokavę su Didžiojo Ceilono Laisvės partija, kurią sudarė įvairaus plauko kairieji, laimė-jo rinkimus ir pradėjo ieškoti glaudesnių ryšių su komunisti-

nėmis valstybėmis. Viduje bu-vo pradėtos vykdyti radiklios permainos. Tai iššaukė gyven-tojų nepasitenkinimą ir eilę po-litinių neramumų. Praeitą rugsė-jį įtampa pasiekė tokį laipsnį, kad tūlas budistų vienuolis nu-žudė tuometinį premjerą Banda-ranaikę. Ir pastarieji šeši mark-sistinės vyriausybės valdymo mėnesiai pasižymėjo nuolatinė-mis krizėmis.

Prieš pusantrų savaitės įvy-kusiuose rinkimuose marksistai smarkiai pralaimėjo. Dabartinė Jungtinės Tautinės partijos ly-derio vyriausybė neturi pakan-kamos daugumo, parlamente, bet tikisi išsilaikyti kitų nuosaikių-jų ir dešiniųjų frakcijų parama.

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

DODDS - ROSS & Associates

GENERAL INSURANCE AGENCY

LIFE INSURANCE — AUTOMOBILE
FIRE — CASUALTY AND BOND

8119 ST. CLAIR AVE.

EX 1-0682

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

CLEVELAND AMBULANCE SERVICE, INC.

Remember the Maroon and Cream Colored Cars with the Men in White

Called and Recommended by Cleveland's Leading Physicians and Surgeons

ENdicott 1-0770

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

CIRCLE DRUG CO.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

7408 WADE PARK AVE.

UT 1-4931

GRÉETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

HILDEBRANDT PROVISION CO

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CANADA DRY GINGER ALE

EX 1-8800

You are invited to
OPEN HOUSE
at Our Expanded and Remodeled
MAIN OFFICE . . .
813 East 185th Street

MAIN OFFICE — SPECIAL HOURS FOR
SATURDAY, APRIL 2 — 9:30 TO 4:00

CHARCOAL GRILL

WIND-PROOF UMBRELLA

12 PIECE OVENWARE SET

SAVE SAFELY . . .

and get a
FREE
OPEN-HOUSE
GIFT
of Your Choice

... when you deposit
\$100 or more
to a new or existing
savings account
at . . .

3 CONVENIENT OFFICES

BUSINESS HOURS

Monday through Thursday . . . 9:30 to 2:30
Fridays . . . 9:30 to 6:00

EUCLID DRIVE-IN WINDOW

Mon. through Thurs., 9:30 to 4:30 • Fri., 9:30 to 6:00

Celebrate With Us
through
Friday, April 29th

Earn Interest from
APRIL 1st
On All Savings
Deposited through
APRIL 15th

ST. CLAIR
SAVINGS
ASSOCIATION

813 EAST 185th STREET
25000 EUCLID AVENUE
6235 ST. CLAIR AVENUE

Pirmųjų skyrių turinys

I senatorius išrinktas draugas Peppone gavo užduotį parinkti ir Sovietijon palydėti dešimtį patikimų partiedžių. Don Camillo, grasindamas iškelti aikštėn jo slapta praturtėjimą ir įsivilimą į skandalingą eferą, prievarta įsiskverbė į keliaujančių tarpą spaustuvininko Tarocci Camillo vardą. Kelionės metu jis užsilma tokiomis superkomunistinėmis agitacijomis, kad draugas Rondella netenka pusiausvyros, sudrasko partijos nario liudijimą ir išsiunčiamas atgal į Italiją. Kitą dieną universalinės prekybos krautuvėje pamatęs, kad genujietis Bacciga įvykdė nelegalios prekybos veiksmą, organizuoja formalų partijos vienetą kaltininkui nubausti.

--Klausyk, drauge, tu tikrai turi ekskursantų sąrašą su tiksliais duomenimis apie draugus, Peppone, kuris tuo metu skuto, sviedė pilką švilgsnį į Don Camillo.

--Mano reikalas, --atkiro jis, --Mūsų reikalas, --patalsė Don Camillo, --Mano, kaip ešelės šefo, pareiga paįinti savo žmones, --Tamsa turi tik vieną pareigą, -- pasakė Peppone, -- nešdinkis į pragarą su savo pra-keikta ešele!

Don Camillo nukreipė savo švilgsnį į dangų.

--Viespatie, --sušuko jis, --ar tu girdėjai? Iš visų pasaulyje esančių komunistinių ešelių tik viena mūsiškė turi kapelioną, ir jis ją vadina prakeikta!

Viskas pasaulyje yra reliatyvu. Jei skutimosi peiliuką naudosi, kaip kaputuką, gali ir skutimosi mašinėlę tapti pavojinga. Peppone ją taip šnipinai spustelėjo, kad išspiovė veidą. Nenuostabu, nes pačiame Rusijos viduryje jam buvo priminta, kad jis patikimo partiedžio vieton pamė kunią, ir kad tas velniškasis Vatikano agentas tapo net ešelės šefu.

Įniršusiam Pepponei tebestabdant kraują įplautame veide, Don Camillo švelniai padėjo savo vieton Peppones užrašų knygėlę, kurią jis buvo paėmęs iš jo lagaminu.

--Drauge, -- pareiškė jis, --jeigu ekskursantų sąrašas yra tavo asmeninis reikalas, tai daugiau apie tai nekalbėsime. Tačiau tu neturi pykti, jeigu aš kartais padarau netiesų žingsnį.

Atėjo Seamoggia ir pranešė, kad autokaras jau laukias prie šais viešbutį.

Buvo pilka rudens diena: gatvėse vyriškomis keinėmis apsiavusios moterys šlavė grindis. Kitos keinėtas moterys vairavo senus, apdaužytus tramvajus. Vėl kitos asfaltavę nedidelę aikštę, ir dulkėtomis keinėmis moterys padavinėjo plytas prie vienos statybos. Ties viena "Gastronomija" stovėjo ilga motery eilė: šios dėvėjo labai paprastus, bet vis dėlto moteriškus drabužius.

Don Camillo pasilenkė į Peppone ir pašnibūdėjo į ausį:

--Čia moterys turi ne tik lygias teises su vyrais, bet ir lygias teises su moterimis.

Peppone į jį net nepažiūrėjo. Don Camillo ir Peppone sėdėjo pačiame autokaro užpalkalyje. Draugas Oregovas ir draugė Petrovna buvo užėmę vietą priekyje, prie pat šoferio. Kiti aštuoni "išrinktieji" buvo susėdę abiejose praejimo pusėse, pačiame autobuso viduryje.

Toks išdėstymas leido draugui Petrovnai lengvai apšvilgti visą būrelį, kai ji atsisėdavo ir versdavo draugą Oregovą pranešimui. Tačiau iš kitos pusės jis davė progos Pepponei, kuris sėdėjo šalia jo, ir draugams Tavanui ir Seamoggiai, kurie buvo užėmę artimiausią priekinę sėdynę, gerai girdėti Don Camillo žodžius, kurių negalėjo nuklausyti kiti, būtent komisaras ir vertėja.

Ir tai buvo labai patogiu Don Camillo, kuris dabar, išsiųsdinęs namo draugą Rondellą ir moraliskai likvidavęs draugą Bacciga, nukreipė savo švilgsnį į draugą Tavaną.

"Tavan Antanas, 42 metų, gimęs ir gyvenęs Prancūzijoje (Venecijoje), registruotas narys nuo 1949 metų, pusininkas. Labai darbštus, apsukrus, patvarus, nebūtinai patikimas; dėl visiško nesupratimo socialinių ir ekonominių problemų naudotinas tik ūkininkų klausimuose. Tėvas socialistas, šeima nuomoja iš puses tą patį dvarą jau 120 metų."

Moterys asfaltavo maą aikštę...

Taip buvo parašyta ekskursantų charakteristikose, ir pagal ją Don Camillo suplanavo savo aikštę. Tarp "išrinktųjų" Tavan buvo vienintelis ūkininkas.

Išvažiavus iš miesto, autokaras slinko begaline, liūdna lyguma. Kelias dabar vėl buvo siauras ir dumblinas.

--Šiuo metu važiuojame per Raudonosios Vėliavos sėvėhoną, --aiškino draugė Petrovna, --Jis priklauso prie tų, kurie atsirado tuoj po spalio revoliucijos, jis apima šešiolika tūkstančių hektarų, iš kurių šeši tūkstančiai yra dirbami. Jo mašinų parkas susideda iš 54 traktorių, 15 kulių, 15 sunkvežimių. Jame ištisus metus dirba 980 darbininkų. Tokių didelių žemės ūkio įmonių, kurios vadinamos sėvėhonais, visoje Sovietų Sąjungoje yra daugiau kaip šeši tūkstančiai. Jie visi kartu turi 4 milijonus karvių, 6 milijonus kiaulių ir 12 milijonų avių...

Lyg iš žemės išlindusi, netoliese pasirodė sodyba. Atskiri maži nameliai ir milžiniški barakai skardiniais stogais; javy sandėliai, pašifės, tvartai, dirbtuvės.

Didysis autobusas bangavo moliniais keliais link tų pastatų, šlapiuose, šviežiai suartuose laukuose buvo matomi grubios gamybos vilkikai, apnešti purvu ir surūdiję, užmiršti.

Priartėjus prie pastatų, likusiose laisvose prieš barakus vietose buvo matyti daugiau traktorių, sunkvežimių ir žemės ūkio mašinų, patikty lietaus ir saulės valiai.

Don Camillo atsiduso, --Keturi milijonai karvių, --pasakė jis Pepponei.

--Graži krūvelė, --atsakė Peppone.

--Priskaiciavus dvidešimt šėšis iš kolchozų, bus trisdešimt milijonų.

--Tiesiog kolosaliskai! --pasakė Peppone susižavėjimo prie-puoly.

--1960 metų pabaigoje bus keturiasdešimt milijonų --klasin-gai tęsė Don Camillo, --Bet, deja, vis dar dviem milijonais dviem šimtais tūkstančių mažiau, negu buvo 1928 metais, prieš kolektyvizacijos pradžią.

Pritrenktas Peppone švilgtelėjo į Don Camillo.

--Drauge, Sovietų Sąjunga yra vienintelis kraštas pasaulyje, kuriame žinoma apie viską, ar tai būtų malonu, ar ne, --pareiškė jam Don Camillo, --Tai ką pasakiau, galima surasti oficialiose statistikose, ir čia turime mūsų dideliam apgailestavimui konstatuoti, kad Sovietų Sąjungoje pramonė, mėsai ir visa kita padarė milžinišką suolį priekin, bet kova su atsilikimu žemės ūkio sektoriuje vis dar tęsiasi, įsivaizduok, kad Sibire nemažiau 19 milijonų hekta-

ry nedarbiam žemės buvo išplėsta savanoriškai darbininkų iš Maskvos, Kijevo ir kitų europinių miestų pagalba.

Don Camillo atsidusdamas skėstelėjo rankomis ir švilgtelėjo į priekyje sėdinčio pusininko ausis. Paskui liūdnai balsu kalbėjo Pepponei:

--Tu, drauge, matai šienykščių traktorių būklę ir, būdamas mechaniku, turėjai šį tą pagalvoti. Dabar matai, kad ta bevilniška būklė atsirado tik dėlto, kad ūkininkai visur yra tokie pat kvališos. Aš tai sakiau visada. Tu pats žinai, kaip pas mus, namie, yrai bukaprotiškiusia, labiausiai atsilikusi gyventojų dalis. Tik žemės ūkio darbininkai yra juodūs, jie kovoja petis petin su miestų darbininkais. Apie juos aš nekalbu. Bet ūkininkai! Pusininkai! Pabandyk juos sukviesti demonstracijon. Neįmanoma! Pabandyk tase galvose jų pačių labai sukelti susidomėjimą didžiūju proletarijate reikalu. Tušties pastangos.

Drauge Tavan klausia paastrėjo, ir jo ausys nebepraleido nė vieno skiemens.

(Bus daugiau)

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

ALBERT S. PORTER

COUNTY ENGINEER

Trys komendantai... (4)

NEKAIP BŪTŲ BUVĘ TELŠIUOSE, JEI SEDOI NEBŪTŲ BUVĘS PLECHAVIČIUS...

Kitą dieną komendantas B. Zaleskis vežė mane į Sedo pas komendantą Povilą Plechavičių. Ir dabar diena buvo tyki ir graži.

Pora žemaitukų smagiai bėgo lygiu, visai geru vieškeliu, Sedos link. Važiavome tik mudu su Zaleskiu, be pašalinių asmenų, todėl laisvai galėjome pasikalbėti man rūpimais klausimais. O B. Zaleskis buvo žmogus be diplomatinio gudravojimų, kalbėdavo stačiai ir atvirai. Tai aš į jį ir kreipiuos:

--Kaune esu girdėjęs, kad Plechavičius šaudęs ir kaltus ir nekaltus. Gal galėtum man papasakoti kaip buvo iš tikrųjų?

--Visko smulkiai nei aš nežinau. Tik galėčiau išdėstyti visas aplinkybes, kokiose Povilas Plechavičius veikė. O tos aplinkybės buvo nepaprastai žiaurios. 1918 m. gale ir 1919 m. pradžioje, šiame žemaitijos kampe, buvo didžiosios bėdos: anarchija, plėšikai ir bolševikai. Kai 1918 m. lapkričio mėn. vokiečių okupacinis aparatas ėmė kriksti, o Lietuvos valdžios aparatas dar nebuvo susidaręs, -- buvo laikas anarchijos laikotarpis.

--Klaikus, žinoma, buvo tik geriems žmonėms, o plėšikams buvo atsidūrusi didžiausia laisvė. Banditai plėšė, kankino ir žudė nekaltus žmones, o nebuvo jėgos, kuri jiems būtų galėjusi pasipriešinti. Tuomet ir pasirodė Povilas Plechavičius, rodos, židiki valsičiaus vyras. Jis, jokio ryšio su Vilnium ar Kaunu dar neturėdamas, pats vienas pasiryžo kovoti su plėšikais ir įvesti tvarką.

--Savo tikslui atsiekti jis paprašė tuomet Liepojoj stovėjusių vokiečių kariškių paramos. Ir, jos šiek tiek gavęs, su keliais sau artimais ir patikimais vyrais sudarė vietinės valdžios pagrindą ir išėjo į žiūbūtinę kovą su plėšikais. Bet tai buvo tik jo kovų pradžia. Kaip žinai, šių metų pradžioje ir į žemaitiją buvo įsibrovę Rusijos bolševikai. Jie buvo užėmę Telšius, Mažeikius, Tirkšlius ir kitas žemaitijos vietas. Tuomet Povilas Plechavičius Sedos apylinkėse organizavo partizanų ir puldinėjo bolševikus. Kai Plechavičiaus pastangas parėmė vokiečių kariai, bolševikai neatsilaikė ir kovo pradžioje turėjo iš žemaitijos pasitraukti. Šiip ar taip buvo, bet visi sako, kad Povilas Plechavičius buvo pats drąsiausias ir energingiausias kovotojas su bolševikais.

--Kaune teko girdėti, kad Plechavičius šaudęs žmones ir po to, kai jau buvo bolševikai išvyti. Ar žinai kaip buvo iš tiesų?

--Visų atvejų ir nežinau. Tik galiu pasakyti, kad geri žmonės Plechavičiaus nekaltina nei už šaudymus. Priešingai, patenkinti, kad atsirado toks drąsus vyras, kuris, ne sykį pats statydamas savo gyvenimą į pavojų, stojo į atvirą mūšį su plėšikais ir juos nugalejo. Beje, čia dar turiu pridurti, kad žemaitijoje bolševikai išvienėjo su plėšikais. Kai bolševikų armija iš žemaitijos buvo išvyta, tai pasiliko nemažai jų agentų, kurie organizavo ir dabar tebeorganizuoja komunistų partijos draugus ir rėmėjus. Plėšikai mielai stojo į komunistų partiją savaime sumetimais, o komunistams plėšikai buvo primtini dėl to, kad jie taip

Gen. P. PLECHAVIČIUS

pat norėjo nuversti Plechavičiaus valdžią. Visi jie, kaip vilkai, norėjo sudraskyti Plechavičių. Tai jam neliko kito kelio, kaip tik šaudyti visus, kurie buvo pasiryžę jį nužudyti. Žinoma, kai be teisimo šaudomi žmonės, visuomet galima pasakyti, kad sušaudyti nekaltieji. Bet iš rimtų žmonių man neteko girdėti, kad Plechavičius būtų šaudęs nekaltus žmones. O kad Povilas Plechavičius yra rimtas vyras, rodo tas faktas, kad jis tiek daug rizikavęs, aptvarkęs tą žemaitijos kampą, gražiai įsijungė į Lietuvos kariuomenę ir ištikimai tarnauja Lietuvai. Nežinau, kaip būtų buvę man Telšiuose, jei Plechavičius nebūtų buvęs Sedoj.

Taip užbaigė savo ilgąją pasakojimą B. Zaleskis. Artinomės prie miško, B. Zaleskis padavė man vadelę, o pats išlėmė revolvėrį ir pasirodė šovimui.

--Ką čia dabar rengies šauti? --paklausiau Zaleskio.

--Per šį mišką važiuojančius mūsų karius kartais apšaudo. Plėšikai ar bolševikai partizanai šaudė, --kas juos žino. Čia visuomet reikia būti pasiruošusiam gintis, --aiškino man Zaleskis.

Bet šį kartą niekas nešaudė. Tik buvo ramu ir taip tyku, kaip būna tyku Lietuvos kaime rugsėjo mėnesį. Saulės spinduliai žaidė jau gelsvai paraudusiam beržynėly. Netrukus įvažiuavom į augalotą spygliuočių mišką ir saulės spin-

dulių nei ženklo neliko. Priešais, gal už kokio kilometro, švitėjo vėl laukai. O dar už pusvalandžio mudu su Zaleskiu buvome jau Sedoj.

Kai Zaleskis pasakojo apie Plechavičiaus žygius, tai buvau įsivaizdavęs ir jo išvaizdą. Maniau, bus stambus vyras, rūstaus veido, su vešiais nusvyrusiais ūsais, nemažiau 35 metų amžiaus. O pamačiau žymiai kitokį. Ne tik vešų ūsų neturėjo, bet ir nevisi veido plaukai tebuvo sužėlę. Iš to buvo aišku, kad jis buvo žymiai jaunesnis, negu buvau įsivaizdavęs. Nors atrodė nemažas ir nesilpnas, bet ne toks stambus, kaip buvau manęs.

Susipažinau ir pasisakiau ko atvažiuoju. Daviau paskaityti ir Krašto Apsaugos ministro raštą. Plechavičius jokio nepasitenkinimo neparodė. Greičiau priešingai, -- maloniai šypsodamasis pareiškė:

--Pagaliau ir Kaunas prisiminė mus, kamėdalu.

Mums bešnekučiuojant į jį įėjo jaunutė ponis Plechavičienė, kurią visai neseniai Plechavičius buvo vedęs. Berods, buvo vokiečių kilmės liepojietė. Su jaja man teko kalbėtis rusiškai, nes ji rusiškai kalbėjo visai gerai ir prakalbino mane rusiškai. Jaudiaus šiek tiek nesmagiai sudrumstęs jaunavedžių gražiąsias dienas, bet jiedu man buvo malonūs ir svetingi.

Plechavičius pasakojo tuos sunkumus, kuriuos jam teko nugalėti, kol pasisekė aptvarkyti šį žemaitijos kampelį.

Turiu pasakyti, kad Plechavičiaus pasakojime pasigyrimų neįėjau. Kalbėjo, kaip visai subrendęs rimtas vyras.

Neseniai iš žemaitijos išvijom bolševikus, o čia vėl kažkokie banditai atsibastė, turėtų Kaunas griebtis rimtų priemonių, kad ir tuos banditus išvyti, --kalbėjo Plechavičius, turėdamas galvoje bermontininkus.

Mudu su Zaleskiu Plechavičiaus nuomoniui pritarem.

Po valandėlės Zaleskis išvyko į savo Telšius, o mudu su Plechavičium išėjom truputį pasižvalgyti po Sedos miestuką.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

WILSON and CO.
INSURANCE

ALL KINDS OF INSURANCE

11800 Shaker Blvd.

Call WY 1-5800

Greetings and Best Wishes

WILLIAM E. MARSAL
SCIENTIFIC SHOE FITTERS

10519 CARNEGIE AVE.

RA 1-4242

Gerlausi sveikiniai ir linkėjimai visiems
lietuviams

A-TA-Z PLUMBING CO.
YOUR PLUMBING SERVICE BY THE YEAR

8528 St. Clair Ave.

EX 1-8052

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Papiėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Filmai iš Lietuvos

Esam pasiilgę savojo krašto. Savų kaimų, miestelių ir miestų. Pavasariu atgimstančių laukų. O labiausiai — prisikeliančios laisvės.

Tas didysis ilgesys mus visad nukreipia į ten, kur tik gali pajusti ar pamatyti Lietuvą. Bet tikrą Lietuvą, ne propagandiskai išdailintą ir suklastotą. Tikrą jos gyvenimą — kasdieninį, kokį ir mes gyvename.

Ieškodami Lietuvos, mes visada domimės filmais. Ir ne tik patys domimės, bet ir savo vaikus būtinai raginame pamatyti. Dažnas, savo vaikus į tokius filmus išleisdamas, net atsidūsta: tegul pamato tą mūsų gražią, šventą Lietuvą! O grįžus iš tų filmų, net akis išpučia, jei vaikai pasako, kad visiškai neįdomu buvo. Bet kodėl taip vaikai pasako, ne visi gilinaisi. Tik pamano, kad vaikus visokie "westernai" bus visiškai sugadinę.

Tikrai gaila, kad, kai gyvenom laisvės dienas, niekas nepasirūpinom, kad būtų susukti kultūriniai Lietuvos filmai, parodantieji mūsų gamtos grožį, mūsų senovės paminklus, mūsų didžiuosius rašytojus, mūsų prisikėlusios Lietuvos statybą, mūsų tikrą Lietuvą. Mat, ruošimės visad gyventi nepriklausomai, buvom primirę, kad tokie filmai reikalingi ir emigracijoje gyvenantiems mūsų tautiečiams. O dabar, kai patys emigrantų keliais buvom išvesti, tokių filmų reikalingumą rimtai pajutom. Ir gailestį, o drauge ir neatlaidumą neapdairiesiems, kad jų neturime.

Šiuo metu, jei nori filmuose pamatyti Lietuvą, turi rinktis dvi blogybes: vieni dvidešimt penkeriais ar daugiau metų pasenę, o kiti komunistinės propagandos nesukoningai perpildyti ir lietuvių dvasiai visiškai svetimi. Pirmieji buvo daryti gražiausiais norais, daugiausia iš JAV į Lietuvą nuvykusių lietuvių. Tuo laiku, kada jie buvo nauji, esamą laiką vaizduoja, neabejotina, kad jie savo paskirtį atliko. Bet dabar bėgas laikas juos pasendino. Ir jei savo vaikams sakom, kad eikit pažiūrėt, kokia ta Lietuva graži, o jie, pamatę labai senus vaizdus, nesusižavi, tai tie filmai jau turėtos vertės visiškai nebeturi. Mums, vyresniesiems, jie tebėra tam tikros praeities ir malonių prisiminimų įvykiais, o mūsų jaunimui — senienos.

Apie antruosius filmus, kuriuos gamina mūsų krašto okupantas, neverta ir kalbėti. Jie turi visiškai skirtingą paskirtį. Jie ne Lietuvą nori parodyti, bet kaip dabar, okupantų valdžioje, labai gera gyventi lietuviui. Kaip viskas klesti, kaip visi laimingi... Tik gyvenk, norėk ir Maskvą garbink.

Gaila, bet dabartinei paskirčiai filmų neturim. O jų būtinai reikia. Reikia, kad ir meilė Lietuvai ilgiau išliktų ir ką turime savo vaikams bei kitiems parodytume. Tat verta pasidairyti, ar ir šioj padėty mes negalime ką nors išrasti. O išrasti verta.

Atskirų, Lietuvą vaizduojančių nuotrupų, kad ir labai šeimyniniams motyvais filmuotų, daug pas ką namų kertėse mėtosi. Daug daugiau susistemintos yra pas brolius Motizus, pas Lukšį, pas kitus anų laikų didžiuosius Lietuvos filmuotojus. Reikėtų, kad tik koks rimtas veiksnys ar rimta organizacija imtųsi iniciatyvos tai surinkti. O surinkta medžiaga ir į gabias rankas įduota, panaudotų visus dabartinės filmų technikos galimus, padarytų tai, ko esam išsilgę. Padarytų tai, kuo džiaugtumėmės mes patys, ir labai mielai žiūrėtų mūsų vaikai.

Kas bus pirmieji, kurie imsis tokios gražios iniciatyvos? **B. G.**

GIRIASI BE JOKIO REIKALO

Prieš kelias dienas komunistinėj spaudoj, einančioj lietuvių kalba, skaičiau du pasigirimus. Vienas, tai aiškinimas, kad dabar Lietuvoje išleidžiama tiek daug knygų, jog Lietuva tuo atžvilgiu pasauly esanti net trečioj vietoj. Esą, 1000 gyventojų tenka 692 egz. knygų. O antras, tai Lietuvoj esą komunistai džiaugiasi, jog Amerikoje jų pasekėjų yra milijonai.

Gera, kad Lietuvoje knygų skaičius didėja. Tik giriantis reikia pasakyti, kad ten be komunistinės cenzūros negali pasirodyti ne tik jokia knyga, bet ir joks lapelis. Visur prikišta komunistinių nesamonių, tat tų knygų didžioji dauguma neturi jokios vertės. Joks kultūringas kraštas tokių knygų į rimtų knygų skaičių negali įskaityti, tat jos yra visiškai bevertės.

O dėl čionykščių lietuvių komunistų stiprėjimo tai tikra

nesamone parašyta. Jie išmiršta daug greičiau, negu jų draugai mano. Jaunesnieji tuo visiškai nesidomi. Teisingai juokaujama, kad čionykščių lietuvių komunistų jaunąją kartą sudaro 60 metų "jaunuoliai".

J. Virvytis,
New York

STEBIUOS, KAD IR LITUANUS NEREMIA

Skačiau rašinį, kad Lituanus žurnalo redaktoriai komitetas kreipėsi į ALT vadovybę, kad ji apmokėtų nors tas prenumeratas, kurios būtų siunčiamos senatoriams ir kongresmanams. Ir jiems būtų pranešta, kad žurnalą gauna ALT rūpesčiu. Ten pat skundžiamasi, kad ALT ir į tai neatsiliepia.

Tikrai nesuprantama, kad taip galėtų elgtis ALT vadovybė. Ar tik neatsiliepiama todėl, kad ALT sekretorius negali kontroliuoti Lituanus žurnalo redaktorių. Iš praktikos žinoma, kad visi dar-

Dagys

Šokam sukintį

KONTROVERSIJA MENE

Dailės parodą Chicagoje aplankius

JONAS PAPLĖNAS

Wade Franklin kovo 27 dienos Sun-Time numeryje pasakoja išspūdžius iš naujos nuolatinės impresionistų parodos Jeu de Paume, Paryžiuje. Pasigrožėjęs (gruodžio mėn.) tokių dailininkų, kaip Renoir, Cézanne, Monet, Van Gogh, Gauguin, Seurat, Pissaro, Sisley, Degas ir kt. kūriniams, jis prieina entuziastingos išvados — tai geriausi visų laikų dailininkai!

Džetu grįžęs į namus, rytojauš dieną Franklin, dar neataušęs nuo impresionistinės ekstazės, Chicago centre susidūrė su savo draugu dailininku. Jam papasakojo apie tuos Paryžiuje matytus stebuklus. Ir paklausė, ar dailininkas nemana, kad impresionistai — didžiausi visų laikų dailininkai?

"Tie valkatos", atžėdė dailininkas, "jie nemokėtų nupiešti brūkštelėjimo!" Aiški kontroversija. Skirtingi meniniai lageriai.

NEKITAIP IR MŪSIŠKIUOSE

Kai Amerikos Lietuvių Dailininkų S-ga rengė Chicagoje dailės parodą (1960, III, 5-12), ją iš pirmųjų žingsnių lydėjo kontroversija. Nesutarė s-gos valdyba su Čiurlionio galerijos vadovybe dėl patalpų, nors ir sąjunga ir galerija Chicagoje atsirado tų pačių žmonių pastangomis. Nesutarė, nes kiekviena turėjo savus motyvus, gal ir ne 100% rimtus, gal net kontroversinius...

Nesutarę su Čiurlionio galerijos vadovybe dėl galerijos patalpų Jaunimo Centre, rengėjai pasirinko didžiąją salę tuose pačiuose Jėzuitų Namuose, taigi, tame pačiame Jaunimo Centre. Čia buvo daugiau erdvės nei galerijoje, bet menkesnis apšvietimas.

Kai kontroversinei patalpų problemai nepavyko rasti kompromiso, keli dailininkai, tos pa-

bai yra geri, kuriuos kontroliuoja ALT sekretorius. Visi kiti darbai blogi. Taigi, matyt, kad ALT ir šių studentų pastangų tik todėl neremia.

V. Virkus,
Mass.

OKUR BUVOMŲS JAUNIMAS?

Prieš savaitę laiko Chicagoje, Jaunimo Centre, įvyko smuikinto Alfonso Paukščio smuiko rečitalis. Jam akompanavo gabus pianistas A. Vasaitis, tik 14 m. amžiaus. Atrodė, kad jaunimo susirinko tikrai daug, bet jo nebuvo. Negi nebuvo įdomu gimnazistui ir studentui pasiklausyti ir įsitikinti, ko gali ma pasiekti rimtai dirbant? Z.A., Chicago

šios s-gos nariai, o kai kurie jų drauge ir Čiurlionio galerijos vadovybės nariai, viešai pareiškė protestą ir atsisakė dalyvauti parodoje. Jų tarpe: A. Varnas, J. Murinas, Z. Kolba, M. Šileikis, J. Tričys.

Paroda, žinoma, įvyko ir su-telkė net 16 dailininkų. Rengėjai tvirtina, kad ją aplankė apie 800 žmonių.

16 parodos dalyvių sugabeno 80 kūrinių. Kiek įvairius dailininkų sąrašas, tiek margumo jų darbuose. Šalia populiarių pavardžių, randi, jei nesi žinovas, negirdėtų arba praeityje neįsidėmėtų pavardžių (M. Markulis, J. Mieliulis, A.J. Mozgers).

Parodoje kaitaliojosi konservatyvus natūralizmas su modernizma, pretenduojančiu abstraktizmu. Įvairi ir tematika, kaip ir temų realizavimo priemonės ir technika.

Du skulptoriai — D. Buračas ir J. Dagys — reliatyviai stipriai atstovavo savo sritį. Ypatingai Dagys, atsiuntęs (iš Kanados?) 7 darbus. Buračas, šalia skulptūros praktikuojas ir piešimą, savo dvilypumą pademonstravo dviem skulptūrom ir primityviu (moderniu!) vieno brūkšnio profilu — Mergaitė iš Vogelsang.

Prieš dešimtmetį atgijęs J. Pautienius (jis ilgą laiką netapė) savo špachtelio techniką vis detalizuoja, o tai jam padeda įveikti monotoniškumą, besireiškiantį ankstyvesniuose jo peizažuose. Linksta jis, regis, ir į švelnesnes spalvas.

A. Rūkštelės paveikslas "Možė skaito dešimt įsakymų".

A. Rūkštelė, realusis gamtovaizdininkas, šalia jam būdingų darbų, išstatė ir naujovę — Možė skaito dešimt įsakymų. Savo bruožais šio didelio paveikslas Možė žiūrovui primena Michelangelo skulptūros Možė.

Vandenų specialistas C. Janušas pateikė 5 kūrinius, o savo tematika jam artimas W. Witkus tiek pat, kurių 3 skirti uostams. Pirmasis žinomas kaip (Nukelta į 5 psl.)

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

GRABLER MFG. COMPANY

6565 BROADWAY

Michigan 1-9260

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

BUILDING LABORER'S Local No.310

JAMES O'TOOLE, SECRETARY
1220 ONTARIO ST.

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

CLEVELAND HARVARD LUMBER & DOOR CO.

6000 Harvard Ave.

Call VU 3-6000

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai visiems
lietuviams

BRIGHT REALTY-BUILDING OUR NEW LOCATION

16385 Shurmer Road

CE 8-7712

STRONGSVILLE, OHIO

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

FROM A FRIEND

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

THE YODER COMPANY

Cleveland, Ohio

BEST WISHES

USHER WASTE OIL SERVICE

2171 West 3rd St.

TO 1-1907

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

THE SANA COMPANY

DISTRIBUTOR OF PLUMBING AND
HEATING SUPPLIES

4927 Brook Park Rd.

SH 1-3111

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

CANVAS PRODUCTS CO.

TARPAULINS — NEW AND USED — COMPLETE
REPAIR SERVICE — MACHINERY COVERS —
DROP CLOTH PORCH DECKING — YARD GOODS
1824 E. 24 ST. CH 1-5430

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

**TRUCK DRIVERS
UNION**

Local No.407

**WILLIAM J. WELCH
SEC'Y-TREAS**

2070 East 22nd Street

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

CONCRETE PIPE CO., OF OHIO

21200 MILES AVE

MO 3-8733

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

SMITH'S

Restaurant — Cocktail Lounge

Dining out is pure pleasure at Smith's,
where fine food is served at realistic
prices!

Private parties and wedding receptions
are a specialty.

LAKE SHORE BLVD. AT E. 222 ST.
RE 2-9900

TAUTINĖS SAVIGARBOS SARGYBOJE

Vėl su džiaugsmu imame į rankas naujai pasirodžiusį "Gimtosios Kalbos" numerį (1959 m. Nr. 4/6) ir žiūrime, ką naujo jis mums teikia, ko mus moko, nuo ko draudžia.

J. M. Laurinaitis savo "Pastabose dėl Čikagos lietuvių radijo programų kalbos" pasisako dėl jose vartojamų naujų svetimųjų žodžių, nevartotinų svetimybų, neteisingų lietuviškų žodžių ir netaisyklingų posakių, patardamas paversti žodynus ir "Gimtąją Kalbą", kur "daugeliu atvejų būtų galima rasti angliškiems skoliniams gražių ir naujausių lietuviškų pakaitų". Reikia tikėtis, patarimu bus pasinaudota.

Bažnytinės kalbos klausimais ir vėl pasisako J. Vaišnys SJ. Čia jis teikia vartoti mergele, pvz. mergelė Marija, siūlydamas nuskratyti lenkiškąją panelę, mano, kad "Tėve mūsų" maldoje šalia kaip danguje reiktų taip pat sakyti taip ir žemėje. Autoriaus siūlymui reikia tik pritarti, juo labiau, kad už mergele jau yra pasisakęs ir kun. St. Yla.

L. Dambriūnas svarsto po II Pasaulinio karo atsiradusių naujų valstybių pavadinimų klausimą. Esą kai kurios šios valstybės mūsų ne vienodai vadinamos, ir dėl jų vardų reiktų susitarti, kad nesikartotų Libano istorija (kol sutarėme dėl Libano, reikėjo pergyventi Lebanono, Libanono, Lebano maišatį). Dambriūnas siūlo vartoti šiuos pavadinimus: Alžirija (Alžiras liktų miestui vadinti), Tunisija (Tunisai taip pat lieka miestui vadinti), Kam-bodija, Tailandija (plg. Grenlandija, Islandija, Olandija, Naujoji Zelandija), Taivanas. Taip pat kom. Kinijos sostinę lietuviškai reiktų vadinti Pekinu, ne Peipingu ar Pekingu, plg. Nankinas, Sinkianas ir kt. Dambriūnas įtikina, ir kas norės su jo pagrindimu susipažinti — jį ras pačioje "Gimtojoje Kalboje".

Klausimų kraitelėje P. S(kardžius) paaiškina, kad bendrinėje kalboje šalia dosnus, doslus taip pat vartotini ir duosnus, duoslus, nes ir pastarieji naujadarai esą kalbos faktai — kurios lytys daugiau įsigalėsiančios, parodysianti ateitis. Anglų žodį detour autorius siūlo versti lietuviškai ap-lanka, apylanka, lankstu, užuolanka. A iš k indamas, kuo skiriasi rengti nuo ruošti, autorius randa, kad "šiaip jau rengti daug kur yra lygu ruošti, ir kurį iš jų reiktų pirmiau teikti bendrinei kalbai, tuo tarpu sunku pasakyti: jie abu yra vienodo gerumo. Mes dabar galime rengti ar ruošti paskaitas, vakarus, koncertus; galime ruošti ar rengtis keliones ir t.t." Lituanistika yra lietuvių kalbos bei literatūros ir Lietuvos istorijos mokslas, ir todėl ji gali būti dėstoma bet kurioje mokykloje. Tačiau pačią mokyklą reiktų vadinti lituanistine mokykla, "t. y. tokia mokykla, kurioje daugiausia dėstomi lituanistiniai (lituanistikos srities) dalykai arba kuri pirmoj vietoj yra skirta lituanistikos reikalui".

L. Dambriūnas randa, kad vietoj "Jungtinių Tautų generalinė asamblėja" terminu geriau vartoti "Jungtinių Tautų visuotinis (visumos) susirinkimas" — viena, šalia pirmųjų dviejų lietuviškų žodžių geriau tinka ir kiti du lietuviški, antra, vartodami svetimą žodį, turėtume jį daryti pagal prancūzišką ar anglišką originalą, ir tada turėtume asamblė ar asamblis (asamblėja gi yra mums netinkanti šio žodžio rusiška forma). Dambriūnas taip pat pasisako prieš anglišką lietuviškų pavardžių rašymą: turime rašyti Andriušis, Šimkus ir kt., ne Andriushis, Shimkus (nesvarbu, kad angliš-kame tekste liks s, ne š).

P. J(onikas) toliau duoda kelias dešimtis parinktų žodžių "žodynui turtinti", dr. K. Gudaitis duoda tęsinį "Pluoštas medicinos terminų", duodami taip pat skaitytųjų balsai (losangeliečių būrelis "Kaip išlaikysime lietuvių kalbos gyvatą"), kronika, V. Prižgintas pasiūlydžia J. Švaisto "Trijų žodžių arba gyvenimo magijos" knygos sklandžia bei žodinga kalba. Šiame numeryje taip pat randame 1958 — 1959 m. "Gimtosios Kalbos" turinį.

Štai Lietuvių Kalbos organo, leidžiamo JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo, vieno numerio, bendrasis vaizdas. Ar reiktų šituo darbu domėtis? Klausimas pirmu pažvelgimu ne vienam gali pasirodyti net keistas: ar toks klausimas apskritai gali būti? Deja, mūsų viešojo gyvenimo ir spaudos kalba sakyte sako, kad savos kalbos mokslo mums labai reikia. Tai tau-

Konkursinė nuotrauka Nr. 56

Mano trečiasis gimtadienis

simas pirmu pažvelgimu ne vienam gali pasirodyti net keistas: ar toks klausimas apskritai gali būti? Deja, mūsų viešojo gyvenimo ir spaudos kalba sakyte sako, kad savos kalbos mokslo mums labai reikia. Tai tau-

tinės savigarbos reikalus. Todėl ir "Gimtoji Kalba" prašosi: imkit mane ir skaityt! Metinė jos prenumerata 1 dol. Administracijos adresas: 1602 So. 48 St., Cicerio 50, III.

St. Barzdukas

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

from

**THE AMERICAN STAMPING
COMPANY**

26650 LAKELAND Blvd. RE 1-9333

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

COLLINWOOD POULTRY CO.

LOUIS BAKER Mgr.

FEEDS AND SEEDS OF ALL KINDS

14801 Saranac Rd.

MU 1-2041

EUCLID POULTRY CO.

HOWARD F. BAKER Mgr.

549 East 185th St.

KE 1-8187

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

**JORDAN CAMERA & SUPPLY
STORE**

3802 West 25th Street

SH 1-5511

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

BUDD CLEANERS

FOR THE BEST CLEANING IN TOWN

12702 Shaw Avenue

Call GL 1-7417

KAS NAUJO SPORTO GYVENIME

K. BARONAS

SPORTINĖ PROPAGANDA

(Straipsnis diskusinis)

SS meistris R. Tamulis, boksoringe su Varšuva, sušilaušė ranką. Tuo pat iš Gvardijos stadiono jis buvo nuvežtas į ligoninę, kur jam padarytas peršvietimas ir taip pat uždėtas gipsas. Tačiau po kelių dienų paaiškėjo, kad kaulas yra blogai sudėtas. Gipsą naujai dėti pašaukė Lenkijos armijos generolą, geriausią chirurgą Gerbiekį. Be abejo, mūsų meistras kiekvieną dieną pradėjo lankytis SS ambasados koridoriuose, liginėse personalui gerai prižiūrimi lietuviai, atnešdami dovanų, paguosdami ligoje.

Kyla klausimas — kodėl taip "motiniškai" globojamas ir prižiūrimas yra R. Tamulis? Atsakymas labai paprastas: boks meistris nėra šio športo tremtinys, skirtas sunkiems darbams, lengvai mirėliui. Nel jis yra visos SS boks meistris, reikalingas tarptautinėje plotmėje komunistinės sistemos propagandai. Jis reikalingas laimėti aukso medalių Romos Olimpijados, reikalingas padidinti SS tautos skaičių kovoje su vakarais šią vasarą. Reikalingas pakelti visos SS svorį viso pasaulio jaunimo akys. Juk tarptautinėse rungtynėse, pavergtos tautos atstovaudamos S. S.-ga, paprastai nešioja CCCP raides. Kas iš žurnalisto, žiūrovo, radijo ir televizijos atstovų žino, kad R. Tamulis yra lietuvis. Gal tik vienas antras. O tūkstantėliai ir milijonai laikys jį tik rusu (mano pabrūkta — K. B.).

Tokių pavyzdžių rasime labai daug: lengvaatlečiai B. Zelagaitis, J. Pipynė, estai Virkus ir Piarnakis, daug kartų atstovavę SS tarptautinėse rungtynėse, visada vakarų pasaulyje buvo pristatomi kaip "Russian".

Tuo reikalu buvau parašęs atvirą laišką šio laikraščio redakcijai, kviesdamas mūsų veiksmus, o ypač Italijos lietuvių, susirūpinusių besitariniančią Romos Olimpijadą, kurioje reikia laukti eilės lietuvių sportininkų, deju, atstovaujančių S. S.-gos spalvas. Verta viena kartą užsukti ir tremties lietuviams stiprią propagandinę mašiną, juo labiau, kad Romos Olimpijados, vyks žiūrinė sportinė kova tarp SS ir JAV.

Gal mielas kolega J. Šoliūnas, kiek griežčiau pasielgė, pasiskaidymas prieš operas, paminklus, kultūrinius namus, o virš visko aukščiausiai iškeldamas sportinę vėliavą. Man atrodo,

kad tremtyje turi būti glaudus bendradarbiavimas tarp menininko, kultūrininko — visuomenininko, bižnleriaus ir klebono su sportininku ir sporto darbuotoju.

Praėjo tie laikai, kada sportą buvo žiūrinis tik kaip į valkišką žaidimą, o pats sportininkas ir jo vardas buvo dažnai linksnuojamas su nemaža paguoka. Arba tiesiog — į sportininką buvo žiūrinis, kaip į jaunuolį-e, pereinantį iš brendimo laikotarpio, į sėslų, normalų, šeimos gyvenimą.

O nei šandien sportas, tapo jau įjungtas į šaliojo karo mašiną, kurio sparnus suka ir JAV ir S. S.-ga.

Kuo gali pasitarnauti tremties lietuviškasis sportas? Ar jis pakankamai yra įsijungęs į mūsų laisvinimo kovą, ar jis tik kamais atremti sovietinę propagandą sportinėje arenoje? Atrodytu, kad sportininkų netruksta visur: jis ir vaidina, aukas renka, dainuoja ir lenčiūgėli šoka. Vieni žodžiai — jo visur pilnai prie krepšio, tinklo, stalo teniso ir lengvojoje atletikoje.

Tal vis mūsų jaunimas, organizuotas į lietuviškus klubus, rungtyniaudamas ne tik savųjų tarpe, bet taip pat skindamas gražius laimėjimus ir kitataučių tarpe. O tą organizuotą lietuvišką gyvenimą "virsūnė" yra mūsų FASK-tas, derindamas tremties sportinį gyvenimą.

Tad jam ir atsiranda dar vienas, ne koks paprastas, šalutinis darbas, bet didelis mūsų pavergtos Tėvynės šauksmas ir laisvės kovos pareiga, kad atliktų Romos Olimpijados kilnų uždavinį, supažindinant laisvą vakarų pasaulį su SS sportininkų sąstata, kuriame bus lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, gruzinų ir kt. pavergtų tautų. Drauge reikia nurodyti, kad rusų laimėjimai yra atsiekami tik įkinkius pavergtų tautų sportininkus. Be jų — rusai niekuomet negalėtų lygtomis kovoti su JAV, Vokietija, Švedija ar Suomija.

Dang vilėjų į kun. Mineevičų nederu. Jam si kritis yra svetima. Tad iš anksto siūlau FASK'ui susisiekti su tremties sporto klubais, dešimtoje S. A. Lietuvių žaidynėse New Yorke sušaukti nors trumpą posėdį su klubu pirmininkais — atstovais, aptariant Romos Olimpijados klausimą ir dalyvavimą joje pa-

Chicago LSK Neris šachmatų sekcijos rengto žaibo turnyro dalyviai. Pirmas kairėje V. Karpuska, vienas iš įvykusio turnyro organizatorių. Z. Degučio nuotrauka

vergtos Lietuvos sportininkų. Galima būtų paruošti visų tremties lietuvių sportininkų memorandumą (o gal tik metmenis), pasiūniant pav. min. St. Loozraičiui, kuris atiduotų laikraštiniams žinių agentūroms ir visur, kur tik reikia.

Nenoriu būti pranašas, tačiau jaučiu, kad Romos Olimpijados laimėtoju išeis S. S.-ga. Tai bus dar vienas jos laimėjimas ne mėnulio lenktynėse, bet čia pat matomas stadione, matomas šimtams tūkstančių žiūrovų ir kartu galvojant, kad komunistas "suteikia" geriausią sportui sąlygas.

Sovietų laimėjimą, gyliai širdyje, turi "paslėpti" ir laisvojo pasaulio sporto organizatoriai, spauda, radijas ir televizija. Vargšai nežino, kad tu laimėjimų "lūto dalį" neša pabaltiečiai ir kt. pavergtos tautos. Tad ir atsiradęs FASK-to memorandumas ant kokio nors didelio dienraščio sporto redakcijos stalo, būtų kaip "manų milteilai" iš dangaus, o jame išdėstytos mintys, apie mūsų pavergtos Tėvynės sportininkus, atstovaujančius CCCP valstybę — būtų pagautos ir JAV propagandos (mažinant rusų laimėjimų nuopelnus) ir kartu mūsų Tėvynės išgarsinimui šiame kontinente.

Siūlau FASK-tui apsvarstyti tą visą reikalą. Laisvės kova turi vykti ne tik sporto salėje ir sporto aikštėje, bet lygiai ir svetimaudžių spaudos sporto puslapiuose, televizijos ekrane.

K. B.

SPORTAS LIETUVOJE

Didelis rankinio (handball) turnyras įvyko vyrų ir moterų grupėse Leningrade. Dalyvavo Kauno Žemės ūkio Akademijos studentės ir Kano Kultūros Instituto vyrai. Mūsų moterys, būdamos šio turnyro favoritės, bereikalingai atidavė vieną tašką Maskvai, sužaisdamos lygtomis — 5:5, tačiau sutriuškindamos SS meistris Odessa komandą 10:4, tuo pačiu iš galimų 14 t. įrašydamos į savo lentelę tik 13 taškų. Antroje vietoje liko Odessa — 10 t., trečioje — Karaliaučius — 10 t. (blogesnis įvarečių santykis).

Kiek blogiau pavyko mūsų vyrams. Jie turnyre užėmė trečią vietą. Moterų ir vyrų grupėje dalyvavo aštuoni miestai. Reikia pažymėti, kad lietuvių yra buv. SS meistris, o pačiai rinkinei, duoda daugiausiai žaidėjų.

Vyriausias SS futbolo federacijos treneris V. Vinogradov lankėsi Vilniuje, stebėdamas sostinės futbolo komandos treniruotes. Mat jį siemet dalyvaus aukščiausioje SS futbolo lygoje, tad rusai buvo įdomu susipažinti su Spartako pasiruošimu šiems pirmenybėms.

Stebėdamas vilniečių treniruotes (vadovauja V. Saunoris ir Z. Ganasauskas, taigi žymūs N. Lietuvos laikų sportininkai!) jis prieš išvažiuodamas į Maskvą, štai ką pareiškė: "Komandos vadovų kryptis, ruošiant Vilniaus Spartaką ateities kovoms yra teisinga. Dabar viskas priklauso nuo pačių futbolininkų, nuo jų darbštumo ir pastangų. O kadangi šių savybių Vilniaus spartakiečiams netrūksta, tai mes tikimės, kad Lietuvos futbolininkai turi visas galimybes užimti vietą viršutinėje lentelės pusėje. Juk neatsitiktinai Vilniaus Spartakas pernai iškopė į TSRS taures futbolo turnyro ketvirtfinalį. Komanda — su perspektyva ir eidama teisingu keliu, gali pasiekti nemažų laimėjimų."

Čia Vinogradovui galime trumpai atsakyti: lietuviai, vi-

suomet eina teisingu keliu, tačiau dažnai laimėjimas jiems yra atimamas pačių rusų. Tokiu pavyzdžiu gali būti rankinio rungtynės tarp Kauno Kano Kultūros Instituto ir Leningrado. Rusai vedė rungtynes 11:5, tačiau lietuviai, pakeitę žaidimo taktiką, tuo pat į Leningradą vartus, įmetė penkis įvarčius. Pasėkmė 10:11. Kamuolių vėl turi kauniečiai. Tačiau čia netikėtai pasireiškė teisėjaves Čertov, kuris visiškai be pagrindo atėmė iš kauniečių kamuolį (mano pabrūkta — K. B.). Negana to, visiškai neklausydamas KKI rankininkų įrodymų, jis sušvilpė ir nespėjus KKI žaidėjams susigaudyti, niekieno netrukdomi leningradiečiai pasiekė dvyliką įvartį ir kartu, laimėjo rungtynes.

Taip pat, ar atsimena Vinogradovas "pralaimėjimą" boksingo Tamulio, užantspauduotą rusų teisėjų, sukėlusį protestų audrą net žiūrovų tarpe, ar jis prisimena pereitais metais mūsų moterų rankinio komandos "pralaimėjimą" Kijeve taip pat dėka teisėjų, ar jis atsimena... Aeh, užtenka, tu prisiminimų, nes mūsų Tėvynės gyvenime jų buvo labai daug. Tad ir Vilniaus Spartako futbolo komanda, ar nebus pralaimėjimai kartais užskaityti tik todėl, kad tų panorėjo rusai teisėjai...

Kauno krepšinio pirmenybėse, po rungtynių pogrupuose, jau yra išaiškinti baigminių susitikimų varžovai. Kaip ir vyrų, taip ir moterų baigminiuose susitikimuose, dalyvaus po šešias komandas.

CHICAGOS SPORTO ŽINIOS

BRIDGEPORTO lietuviai sportininkai, kurie yra yra susibūrę į savo sporto klubą, jau keletą metų turinti futbolo komandą, klubą nutarė pavadinti Taurė vardu. Pilnas klubo pavadinimas: Chicago Bridgeporto Lietuvių Sporto Klubas Tauras.

LITUANIGOS futbolininkai kovė 27 d. turėjo debiutą Nacional Soccer lygos "major" divizione. Jie tą dieną susitiko su praėjusių metų meistrų Schweben komanda, kuriai turėjo nusileisti 1:0. Rungtynės vyko labai žiaurioje aikštėje, ir tai komandoms neleido parodyti savo tikrojo veido. Vienintelį įvartį lietuvių naudai pelnė A. Stulga.

Šioje divizione žaidžia vienas iš geriausiųjų Amerikos futbolo komandų, todėl mūsų šiek tiek dabar būtų pats laikas pagalvoti apie komandos sustiprinimą, jeigu nenorima vėl grįžti į divizioną.

NERIES šachmatų komanda turėjo komandines rungtynes prieš amerikiečių "Knight" klubo šachmatininkus, kuriuos įveikė 6:1.

MARGARITA ŠILEIKYTĖ, Aro sportininkė, yra išrinkta iškilusia Vid. Vakarų sporto apygardos 1959 m. sportininkė mergaičių grupėje. Jaunių grupėje vienu iš pamintinių išrinktas Aloyzas Bartkus, iš Neris klubo.

LITUANIGOS (futbolo) klubas neseniai įsigijo svetainę (taverną), kuri operuos komerciniais pagrindais. Panašia prekyba užsiima nemaža Amerikos sporto klubų, nors lietuvių tarpe berods, bus tik antrasis (šalia Brooklyn Atletų Klubų).

E. Š.

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

ST. CLAIR
SAVINGS
AND LOAN COMPANY

SAVE
SAFELY
at **4%**
ANTICIPATED RATE

ON SAVINGS

SAVINGS DEPOSITS INSURED TO
\$10,000.00

813 E. 185th St.

IV 1-7800

25000 Euclid Ave.
AN 1-1200

6235 St. Clair Ave.
HE 1-5670

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

JUDGE JOHN J. MAHON
Common Pleas Court

Geriausi sveikiniai ir linkėjimai visiems
Lietuviams

BROWING & COMPANY, INC.

4910 Memphis Ave.

SH 1-3033

Geriausi sveikiniai ir linkėjimai visiems
Lietuviams

**DOCTOR'S AMBULANCE
SERVICE**

24 HOURS

1671 Auburndale Ave. (Rear)

RA 1-4017

East Cleveland, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES

**RABB JOSKA'S
GYPSY CELLAR**

11123 BUCKEY RD.

WE SPECIALIZE IN CHICKEN, PAPRIKASH
AND HUNGARIAN STEAK BROUGHT TO YOU
ON A WOODEN PLATTER.

Call GA 1-9220

Best Wishes to Our Friends and Patrons

**THE KOEHLER RUBBER &
SUPPLY COMPANY**

MECHANICAL RUBBER GOODS
Compressors, Lubricating Equipment

9865 Carnegie Avenue

HE 1-8867

GREETINGS and BEST WISHES

**THE OHIO SANITARY
SPECIALTY CO.**

PLUMBING, HEATING, SHEET METAL AND
ROOFING SUPPLIES

6000 Euclid Ave.

Call EX 1-0500

LIETUVISKI SCRIPAI, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪSIOS RŪKYTI KUMPIAI, DEŠROS IR SKILANDAI PIĞIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainling 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsilyti.....
Nurodykit prekę.....

Nurodykit adresą:.....
Name.....

No. Street City State

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų pergumimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪSIOS APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėte keliauti, tuoj susirinkite su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,
lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morkičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON**FUNERAL HOMES**

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai.
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

**SAVINGS
EARN**

**OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON**

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

**HOME AND
REMODELING LOANS**

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

V. RICKUS

PAINTING-DECORATING INC.
RESIDENCINIS IR KOMERCINIS DAŽYMAS

Korporacija turi pilnus apdraudimus. Įkainavimai nemokami. Klientų patogumui turime taip pat specialistus medžio, tinko ir kitiems namų remonto darbams.

Dabar jau yra pats laikas tartis dėl pavasario darbų.

Telefonuokite: PO 1-6035

658 E. 162 St., Cleveland, Ohio

**CLEVELANDE
ir apylinkėse**

• J. Muliolio išrinkimui į Ohio valstybės atstovus yra sudarytas įvairių įtakingesnių asmenų komitetas. Artinantis rinkimams komitetas deda pastangas, kad visi lietuviai ir jų draugai savo balsais remtų J. Muliolio kandidatūrą. Komiteto prezidiumas balandžio 1 d. posėdžiavo Gaidžiūnų namuose ir aptarė tolimesnę veiklą.

Nutarta ateinantį sekmadienį, balandžio 10 d., 11:30 val., tuoj po pamaldų, Lietuvių salėje šaukti platų lietuvių susirinkimą ir išsiaiškinti visus J. Muliolio kandidatūros rėmimo reikalus. Tuo reikalu kitam numery bus platesnis pranešimas.

• Jonas Švarcas, turįs automašinų taisymo dirbtuves Clevelande, dabar atidarė dar vieną naują — J. S. Ohio Service Station, East Lake. Tai Clevelando netolimas priemiestis. Adresas: 35539 Vine St., East Lake, telef.: WH 2-9724.

• Reiškiamo nuoširdžią padėką visiems, kurie prisidėjo, kad Balso 55 skyriaus ruoštas blynų vakaras buvo tikrai sėkmingas. Ačiū M. Radzevičienei ir Maslauskienei, skaniai pagaminusioms valgius, o Šiulgienei ir Lincevičienei, patarnavusioms vaišių metu. Didelė padėka Šenbergienei, Beržinskienei, Daparienei ir Navickienei, pagaminusioms bufetui skanių kepinų. Dėkui baro vedėjams Balbatai ir Beržinskiui. Labai esame dėkingi Phillips Terra radio ir patefonų kompanijos atstovui Johansonui, visą vakarą be atlyginimo grojusiam šokiams.

Ypatinga padėka Balso parengimą parėmusiems pinigine auka: Dr. V. A. Mikniui, aukojusiam 10 dol., Agotai Navickienei 5 dol., St. Barzdukui — 5 dol., P. Tamulioniui 2,50 dol. ir A. Tamulioniui 1 dol. Taip pat dėkojame ir viems svečiams.

**Balso 55 skyriaus
valdyba**

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

Adv. J. Muliolis, kandidatuojąs į Ohio valstybės atstovus, L. B. I. apylinkės susirinkime išdėstė savo programą ir prašė įvykstančiuose rinkimuose paremti jo kandidatūrą.

V. Plodzinskio nuotrauka

**20 metų tos srities
praktika**

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

**KVIEČIAME VISUS ATSLANKYTI Į LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS ANTROS APYLINKĖS RENGIAMĄ**

RELIGINĮ KONCERTĄ

VERBŲ SEKMADIENĮ, BALANDŽIO 10 D., 4 VAL. PO PIETŲ

NAUJOSIOS PARAPIJOS BAŽNYČIOJE

18022 NEFF RD.

Programoje Čiurlionio Ansamblio vyrų choras, vadovaujant muz. A. Mikulskui.

Solo giedant girdėsime Juliann Luiza Burke, Ilona Sandar, Dorothy Merhar, Julij Kazėną, Vacj Jurgelį.

Smuiku grojant Saulių Alkaitį.

Akompanuoja muz. Regina Brazaitienė.

L. B. Clevelando Antroji Apylinkė

Clevelande įvykęs LB I apylinkės susirinkimas nebuvo skaitlingas ir nepajėgė išrinkti naujos valdybos. Nuotraukoje dalis prezidiumo darbo metu. Iš kairės: J. Virbalis, F. Eidimtas, K. Karalius, S. Barzdukas ir V. Žilionytė.

V. Plodzinskio nuotrauka

Jaunimas padeda jaunimui**Paremkime Vasario 16 Gimnaziją**

Vasario 16 Gimnazija šiais metais atšventė savo gyvavimo dešimtmetį, per tą laiką išleisdama gražų būrį abiturientų, išauklėtų lietuviškoje dvasioje. Visiems yra gerai žinoma, koks stiprus ramstis mūsų kovoje dėl lietuviybės išlaikymo yra ta, mūsų visų aukomis išlaikoma gimnazija, todėl plačiau kalbėti apie jos reikšmę čia netenka.

Gimnaziją steigiant ir išlaikant, gana gausiai esame prisidėję pinigėmis aukomis ir moraline parama. Tačiau, laikui bėgant, dalis aukotojų "pailso" ir dėl įvairių priežasčių nutraukė savo paramą.

Daugelis rėmėjų būrelių prarėto, kiti visai užsidarė. Gimnazijai pradėjo stigti lėšų kasdieninėms išlaidoms apsimokėti — už maistą, elektrą, kurą ir t.t.

Į praeitų metų pabaigoje pasirodžiusius spaudoje gimnazijos šauksmus kai kuriose mūsų ko-

lonijose visuomenė jautriai atsiliepė. Chicagoje vieno žmogaus iniciatyva surinkta apie 3,000 dolerių. Kai kur įvykdyti specialūs tam reikalui parengimai, paskelbtos rinkliavos Kalėdų švenčių proga, tačiau jų rezultatai dar nepajėgė pašalinti trūkumų ir pavojus gimnazijai dar nėra praėjęs.

Be to, gimnazijos vadovybė kuriuose įrengtos mokinių klės, jau visai grūdita, reikia remonto, nes nebus kur prvesti pamokas. Būtinai reikalinga fizikos ir chemijos laboratorija — ir be jos mokymas neįmanomas.

Mes, clevelandiečiai, dar nesame pakankamai gausiai atsiliepę į gimnazijos prašymą. Todėl Clevelando rėmėjų būrelių vadovai bendrame pasitarime nutarė:

1. Balandžio mėnesį prvesti piniginę rinkliavą;
2. Gegužės 22 d. šv. Jurgio parapijos salėje surengti vakarą ir jo visas pajamas skirti Vasario 16 Gimnazijai. Vakaro programą išpildys jaunosios jėgos — šūkiu "Jaunimas padeda jaunimui!"

Piniginio vajeaus sąrašai jau sudaryti, aukų lapai gauti iš gimnazijos, rinkliavai talkinkauja jaunimo organizacijos. Jų nariai nuo pirmadienio, balandžio 4 dienos, pradės lankyti Jūsų butus.

Brangūs lietuviai, neišleiskite rinkėjų, nieko neįrašę į aukų lapą. Nesužlugdykite mūsų pastangų ir nepalikite gimnazijos tokioje būklėje, kokia ji dabar yra.

Mes neprašome didelių aukų, bet kviečiame visus aukoti. Būtinai gėra, kad aukotojų sąrašuose būtų ne tik vyresniųjų pavardės, bet ir jaunimo. Teaukoja jie ir nedaug, tačiau teparemia panašų į jį jaunuolį, kuris trokšta mokytis, bet neturi lėšų. Jaunimas savo auka padaugins lietuviškąsias jaunųjų gretas, stiprins lietuviškumą.

Būrelių vadovai tikisi, kad visuomenė supras šį svarbų reikalą ir visokeriopai parems mūsų sumanymą, o tuo pačiu prisidės prie telkimo lėšų, kurios bus nusiųstos gimnazijai.

Iš anksto tariame nuoširdų ačiū už aukas ir kitokią paramą, lėšas telkiant. Tad — Jaunimas padeda jaunimui, o mes juos remiame!

A. JONAITIS, 142 būrelio vadovas, visų kitų Clevelando būrelių vadovų įgaliotas.

Parengimų kalendorius

Balandžio 24 d. Grandinėlės pavasario koncertas.

Balandžio 30 ir gegužės 1 d. ateitininkų 50 metų sukakties minėjimas — koncertas.

Gegužės 7 d. Dainavos "Vestuvės", rengiamos Bendruomenės I apylinkės.

Gegužės 8 d. motinoms pagerbti rengiama Neringos tunto sueiga.

Gegužės 14 d. JAV ir Kana-dos jaunųjų dainininkų ir kitų talentų konkurso koncertas, Rengia Dirva.

Gegužės 22 d. Vasario 16 Gimnazijai paremti vakaras. Rengia būrelių vadovai.

Birželio 4 d. Čiurlionio ansamblio dvidešimtmečio koncertas.

Birželio 12 d. Lituanistinės Mokyklos mokslo metų pabaiga.

AKRONE

Gegužės 1 dieną 2:30 val. šv. Petro parapijos salėje ALTO skyriaus rengiama Lietuvių Diena. Programoje dalyvauja Clevelando šv. Jurgio parapijos choras.

Birželio 12 d. Trumpicko sodijoje Akrono lietuvių susitikimas. Rengia ALTO skyrius ir socialistų kuopa.

Liepos 3 d. Stanley Lucas sodijoje SLA 198-354 kuopos gegužinė.

Liepos 24 d. Roma Park Amerikos Lietuvių Piliečių klubo gegužinė.

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

**NELSON'S
Family Style
Restaurant**

PRIVATE PARTIES
— BANQUETS

Wedding Anniversaries

Open Daily — 5 P. M.

Sundays 12 to 7 P. M.

1422 ADDISON ROAD
EX 1-4000

GREETINGS and
BEST WISHES

**LUCY'S BAKERY
and
STRUDEL SHOP**

12516 BUCKEYE RD.

SK 2-0828

DIRVA

Nr. 40

1960 m. balandžio 4 d.

KAS IR KUR?

• **Alfonso Paukščio** smuiko rečitalis įvyko kovo 26 d. Jaurimo Centro salėje. Jam akompanavo jaunas gabus pianistas A. Vasaitis. Drauge jis paskambino solo E. Chopin Scherzo op. 31. Programa buvo įdomi, rimtai paruošta, tik gaila, kad buvo mažai klausytojų.

• **Petro Vaičiūno** Priskėlimas Chicagoje bus kartojamas balandžio 30 d., šeštadienį. Vaidinimas įvyks Jaunimo Centro salėje.

• **Arnoldas Voketaitis**, dainuojąs New York Civic operoj, neseniai su operos pastatymu dalyvavo Bostone ir susitiko nemažai pažįstamų.

• **Nepriklausoma Lietuva**, Kanados lietuvių laikraštis, leidžiamas Montrealy, nori persitvarkyti į ofsetinę spaudą. Tuo reikalu nutarimai bus padaryti balandžio 24 įvykstančiam dalininkų suvažiavime.

• **Dail. Pranas Lapė** savo dailės darbų parodą Almaus meno Galerijoje (77 Steamboat Rd., Great Neck) atidaro balandžio 3 d. Ji tęsis iki balandžio 24 d. Atidaryta kiekvieną dieną nuo 2 iki 5 val., išskyrus pirmadienius.

• **Muzikui Myk. Hofmekleriui**, dabar gyvenančiam Izraelyje, J. Bačiūnas nusiuntė glėbį knygų, kuriomis muzikas džiaugiasi ir dėkoja.

• **Vasario 16 Gimnazijos** vadovybė nuosirdžiai padėkojo Long Beach, Calif., Lietuvių Klubui už nusiųstą \$70.00 auką.

• **Rom. Veitas**, Dirvos bičiulis iš Pittsburgh, mokėdamas metinę prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

POVILAS TAUTVAIŠAS PAKARTOJO PERGALĘ

Povilas Tautvaišas

Chicagietis Povilas Tautvaišas sekmdienį, kovo 27 d. pasibaigusiose Chicagos miesto šachmatų pirmenybėse antrą kartą iš eilės pakartojo pergalę, laimėdamas 1960 m. miesto meistrio vardą. Tai jau jo penktoji panaši pergalė paskutinių devynių metų laikotarpyje. Taip pat jau keturis kartus yra laimėjęs Illinois valstybės meistrio titulą.

Pati pergalė meistrio nesunkiai laimėta. Iš 8 rungtynių tik vienerios sužaistos lygiomis, o visos likusios laimėtos. Iš visų turėtų partijų, jo paties teigimu, tik dvi buvusios sunkesnės, nors nuo trečiojo rato tekę žaisti iš eilės 5 susitikimus su meistrių klasės žaidėjais.

Kiek sunkiau pirmenybėse žaisi kitiems žymesniems lietuvių šachmatininkams. Jakštas ir Palčiauskas, kurie yra stambesnieji tūzai Chicagos šachmatininkų tarpe, priešpaskutinę pirmenybių dieną buvo lydimi didžios nesekmės ir abu kapituliavo išloštos partijose prieš Leopoldi (jis kartu su Henin dalinosi II-

NIAGAROS PUSIASALIO LIETUVIŲ VEIKLA

Garsaus pasaulyje krioklio Niagaros pašonėje yra keletas miestelių, kuriuose gyvena apie 400 lietuvių. Ši lietuvių kolonija, savo skaičiumi, gal ir nereikšminga, bet užtat savo lietuviška veikla neatsilieka nuo didžiųjų lietuvių kolonijų, o kartais net ir pirmauja. Čia buvo suruošta lietuvių diena, čia suruošiami stambesnio masto tautinių švenčių paminėjimai, čia suruošiami šaunūs vakarai, imponantiškos Joninės, kurios sutraukia minias tautiečių, gyvenančių Kanadoje ir J.A.V.

Iš paskutiniųjų veiklos pasireiškimų tenka pažymėti, o drauge ir pasidžiaugti, tai Vasario 16-sios paminėjimu. Ši minėtiną praturtino ir iškilmingesniu padarė Montrelio dramos teatro, pastatydamas Balio Sruogos "Milžino Paunksmė". Šio veikalo pastatymas žiūrovams labai patiko. Pasijutome, lyg būtume mūsų brangiosios Tėvynės teatre. Ilgai neužmiršime šio vakaro, ilgai jį minėsime ir turime vilčių kad čia nepasikutinis montrealiečių pasirodymas.

Taip pat didelę padėką priklauso St. Catharines ir Velando apylinkių valdyboms ir jų pirmininkams: J. Grigui ir Stankevičiui už pastangas ruošiant šios šventės minėjimą.

SKAUTŲ VAKARAS

Tuo po Montrelio dramos teatro pasirodymo, skautai suruošė vakarą. Programa buvo įdomi. Buvo pastatytas veikaliukas "Našlaitėlė" ir skautų tautinių šokių grupės pašokta keletas tautinių šokių, vadovaujant šios srities žinovui J. vaujant šios srities žinovui Z. Jakuboniui. Veikaliuko pastatymas ir tautiniai šokiai puikiai. Pažymėtina, kad šio veikaliuko autorius ir režisiorius buvo paskautininkas Br. Simonaitis. Žiūrovų buvo pilna salė. Vakaras laikomas nusisekusiu. Kiek teko patirti gauta gražaus pelno.

III vietą). Meisterio Tautvaišos teigimu, tas labai stipriai atsiliepė į jų moralę, kad Palčiauskas sekmdienį visai nepasirodė ir atidavė 2 rungtynes be kovos, nors jau buvo surinkęs 3 1/2 taško. Jakštas sekmdienio susitikimus pradėjęs su 4 1/2 taško, be didesnio susikaupimo prapylė abi paskutines rungtynes.

Čia gražiai pasirodė jaunas Radys, kuris surinko 5 taškus ir gavo specialią 15 dol. premiją, kaip geriausiai sužaidęs "be ratingo" šachmatininkas. Tarp kitų partijų jis sukovėjo lygimis su meistrių klasės žaidėju Sandrinu, P. Šalkauskas čia išpešė 4 taškus, o Karpuška, Bružas ir Ramas pasitenkino kuklesniais laimėjimais.

Viso šiose pirmenybėse dalyvavo 54 žaidėjai. Užėmęs I vietą, Tautvaišas gavo 75 dol. premiją. Aprašymus apie jo pergalę atspaudė didieji Chicagos dienraščiai, o Tribune įdėjo jo nuotrauką prie šachmatų lentos. Chicago Daily News įvykį pranešė didelėmis raidėmis: "Tautvaišas Keeps City Chess Title".

Meisteris Tautvaišas Amerikon atvyko 1949 m. prieš tai laimėjęs didelį tarptautinį šachmatų turnyrą Oldenburge, Vokietijoje. Pirmuosius metus Amerikoje jis praleido Bostone, kur spėjo laimėti miesto pirmenybes. Po to jis persikėlė Chicagon ir čia pradėjo savo pergalių seriją. Kartu su žmona Monika jis augina du sūnus--Povilą, jau 15 metų ir Arūną 12 metų, kurie irgi nemaža domisi šachmatais.

E. Šulaitis

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti Dirvą.

Solistės P. Bičkienės pasirodymas

Prudencija Bičkienė su Mauriziu Roman "Tosca" trečiame veiksmė.

Solistė Prudencija Bičkienė labai puikiai pasirodė pagrindinėje rolėje "Toscos" operoje, kurią statė The Chicago Park District Opera Guild. Pilna salė žmonių ilgais plojimais reiškė padėką solistei.

Prudencija Bičkienė dar ši balandžio mėn. važinės su koncertais po Ameriką:

Balandžio 1 d. — Elkhart, Ind.; balandžio 5 d. — Forth Wayne, Ind.; balandžio 18 d. — Sandersville, Georgia, kur solo dainuos su Virginia Symphony Or-

chestra. Pirmuosius du koncertus dainuos su amerikiečių bosu Michael Boudon.

Balandžio 3 d. dalyvaus Chicagoje koncerte, kurį ruošia Aukštosios Lituanistinės Mokyklos Motinų Klubas. Šis koncertas bus įdomus, nes pasižadėjo visa eilė mūsų chicagiečių dainininkių dainuoti nemokamai ir tuo paremti gražų ir kilnų lietuviškos mokyklos darbą. Tikisi, kad visuomenė gausiai atsilankys.

Z. A.

VAIDILOS TEATRAS TORONTE

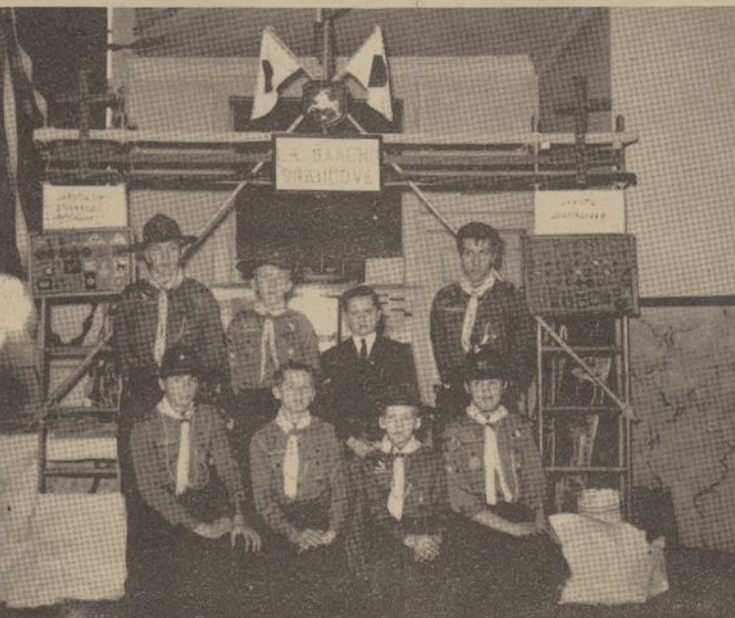
Clevelando Vaidilos Teatras kovo 26 d. suvaidino Toronte V. Mariūno 5 veiksmų dramą "Melas šventykloje". Besidominčių lietuviškomis problemomis ir jų nagrinėjimu prisirinko pilna Priskėlimo parapijos salė. Tas parodo, kad visuomenė vaidinimų laukia ir užtat juos visuomet taip mielai lanko. Vertėtų visuomenininkams į tai atkreipti dėmesį ir ta linkme, labiau negu iki šiol, plėsti veiklą.

Veiksmas vyksta JAV. Veikėjų nedaug, tik šešetas. Vyraujančias roles atlieka seserys Rita su Auguste ir 3 partizanai. Nijolė Mazelienė Ritos rolėje turėjo gana nelengvą uždavinį, įtikinančiai perduoti gyvenimo liūžius, sukeliančius jos viduje gilius išgyvenimus ir skausmą. Tačiau žiūrovui

buvo sunku susidaryti tikrą vaizdą Ritos skyrybų, neįvedus į sceną jos antrojo vyro Mr. May.

Dalia Mackalienė, Augustės asmenyje energinga ir mokanti rasti išeitis blogiausiuose atsitikimuose. Turėjo daug dėkingesnę ir psichologiniui geriau pagrįstą rolę. Jos lūpomis tarant, visi šioje žemėje meluoja ir, atseit, melas esąs žmonių vienintelis išsigelbėjimas iš daugelio pavojų. Todėl ir visa drama sukosi ne apie kokias nors partizanines kovas, tų kovų pasekmes ir išgyvenimus, bet galbūt daugiau apie neištikimybę ir iš jos išplaukiantį melą.

Šitokios temos gvildinimui partizanų vardo įvedimas į sceną, išrodo, nebuvo būtinas; be jo autorius būtų

Minint šv. Kazimiero šventę, Elizabeth, N.J., skautai buvo suruošę parodėlę savo veiklai pailiustruoti. Nuotraukoje šarūno draugovės skautai (klūpo): Jonas ir Leonas Bružėnai, N. Jarmas, R. Petrauskas. Stovi: V. Bitėnas, R. Bitėnas, K. Jankūnas ir A. Bitėnas.

BOSTON

Tautinės Sąjungos eilės gausėja

Kovo 26 d. įvykęs skyriaus narių susirinkimas dalyviais buvo gausus.

Skyriaus valdyba, pranešusi apie atliktus darbus, supažindino ir su kai kuriais ryškesniais savo veiklos ateities planais. Šiuo metu į skyrių įsijungia naujų jėgų. Kultūriniai subatvakariai įgauna vis gilesnę prasmę ir visuomenės gausiau lankomi. Motinos diena Tautinės Sąjungos skyrius numatė atžymėti gegužės 7 d., 7:30 v. vak. Taip pat numatytas iškilmingas rugsėjo 8 d. — Tautos šventės bei žalgirio mūšio 550 metų sukakties minėjimas.

Be kitų įvairių vasaros planų, numatytas ir gana naujas ekonominis planas. Tik įdomu, kaip jis seksis įgyvendinti. Skyriaus valdyba turi ryžto baigti mokėti namų skolą dar šiais metais.

* **Bostono Skautų Tėvų Komitetas**, pritariant žalgirio ir Baltijos Tuntų tuntininkams, nutarė įsteigti Skautams Remti Draugiją. Ją sudarys skautų tėvai ir skautų bičiuliai bei skautams pritariai asmenys. Šiuo metu vyksta paruošiamieji darbai.

* **Dail. J. Pautieniaus** dailės darbų paroda praėjo gražiu pasisekimu Worcester. Dabar, nuo balandžio 3 d. jo darbų paroda atidaroma Bostone, Tautinės Sąjungos namuose.

Detroito skautų Kaziuko mugės šeimininkės Reklienė, Leparskienė, Alantienė ir Noruvienė, paruošusios svečiams skanių užkandžių.

J. Gaižučio nuotrauka

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsiant Dirvą aukomis parėmė:

Visockis P., Columbus \$5.00
Vaišnys A., Waterbury 2.00
Kontautas S., Boston 2.00
Gumbulevičius J.,
St. Louis 5.00
Jasys A., Columbus 2.00
Mereckis K., Chicago 1.00
Raciūnas J., Cleveland 5.00
Barcas A., Bellwood 2.00
Bubelis K., Toronto 1.00
Micevičius V., Toronto 2.00
Preibys J., Detroit 2.00
Siliūnas B., Chicago .. 2.00
Senikas K., Cleveland 2.00
Dedulionis V., Clev. 1.00
Gaižutis J., Detroit 5.00
Petravičius A.,
E. Lansing 2.00
Veitas R., Pittsburgh 5.00
Bociūnas F., Hartford 2.00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

PADĖKA

Dėl mane ištikusios sunkios ligos turėjau sudėtingą ir sunkią operaciją, po kurios ligoninėje išbuvau virš 3 mėnesius. Per tą laiką daug teko iškentėti. Tačiau aš jaučiaus laimingas, kad buvau čia gimusios lietuviškos Dr. E. Gurskytės-Pauzėnės priėmimoje ir globoje, Miela Dakta-

rė, nesigailėdama pastangų ir brangaus laiko, dažnai mane lankė stropiai sekama ligos pasireiškimus ir duodama reikšmingų nurodymų bei patarimų. Tai stiprina mano jėgas ir didina viltį, kad iš ligos dar kelsiuos gyventi.

Užtai Dr. E. Gurskytei-Pauzėnei reiškiu didžiausią ir nuosirdžiausią padėką.

Ta pačia proga širdingai dėkoju savo draugams ir prieteliams Petrui Daliniui, S. ir L. Bulgariams, A. ir G. Pašeliūnams, V. Paužai, inž. J. Gaižučiu, V. ir J. Pleskams, Vaitiekaičiams, M. Šnapščiu ir visiems kitiems, kurie ligos metu nuosirdžiai rūpinosi manimi ir visais mano reikalais.

Viktoras Griškonis

GREETINGS and
BEST WISHES

CLEVELAND

REGISTER AND
GRILL CO

3188 EAST 80th St.
VU 3-4418